SIGISMVNDVS

Dei gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ Russiæ Prus:
siæ. Masouiæ Samogitiæ. etc. Dominus et hæres. Significamus tenore
pntium quibus expedit vniuersis. Quod cùm audiuissemus querelas
Rndi in Christo patris Domini Pauli Epi Vilnen et ducis Olschanen
sincere nobis dilecti, de indignitate qua in hoc Duratu Magno Clerus
eius afficitur, cùm alijs in rebus multis tum in perferenda seculari iurisditiô:
Dziechis ne quam in omnes spuales quoties de finibus bonorum est controuersia ius
seculare per ministros iudiciorum quos Dziechis vocant exercet cum consi:
liarijs nostris id dispiciendum suscepimus. Quandoquidem ordo sacerdotum
non olim solùm apud maiores nostros à quibus Christianam religionē ac:
cepimus verumetiam nunc apud externas omnes nationes quæ Catholicam
profitentur Ecclesiam in eo honore est habitus vt nullam secularem iurisdi:
tionem agnosceret, sed ipse suis iuribus suis institutis regeretur. Indignū
et nos sumus arbitrati vt qui intemeratam religionem Catholicam hactenus
sanctè conseruauimus pateremur in ditionibus et dominiis nostris sacer:
dotes Dei ministros obiectos et expositos esse iurisditioni seculari. Itaqz
placuit [illegible] consiliarijs nostris vt Ordo spualium in omnibus alijs causis
præter causas de finibus bonorum incidentes scdm iura et priuilegia à
maioribus nostris et à nobis illis data in hoc Ducatu nostro per omnia con:
seruetur et manuteneatur, sitqz ab omni iurisditione seculari liber et N
immunis, vti latius iura et priuilegia spualium coram nobis demonstrata
describunt. Quæ per pntes confirmamus et in robore conseruamus. Quod
autem ad limitum et finium controuersias seu differentias pertinet, non
prorsus exceptos esse ab iudicio seculari spuales homines volumus, sed ta:
Dziechis men nolumus vt seculares in hoc et alio quouis genere controuersiæ opera
ministrorum istorum Dziechich aduersus spuales vtantur. Sed vt in
vtroqz statu iustitia, bonus ordo et dignitas ex æquo, priuilegiis tamen
in suo robore permanentibus conseruetur. Quandoquidem sicut Ecclesiasticorum
virorum dignitati sic secularium indemnitati prospicere nos et consulere o:
portet. Nam etiam istorum opera necessaria in bellis alijsqz secularibus munijs
obeundis vtimur hoc medium regundorum finium, quod sequitur cū Con:

Iniuria ad

S[illegible] nostris seruatum dudum inuenimus et seruandum deinceps con:
[illegible] quotiescunq; aliqua intercedit homini sp̄uali possessionem immunita:
[illegible] e asscriptam habenti de finibus possessionis illius ex vna et homi se:
cul[illegible] e sit ille Catholicæ Romanæ Ecclę professor siue ritus Ruthenici se:
ctan[illegible] de finibus bonorum secularium ex altera partibus contentio siue differentia
si se[illegible] aris homo prætendit se habere à sp̄uali, loci ordinarium primum confugere
debe[illegible] et non ad iudicium seculare. Nam quoniam bona Ecclica immunitati Ecc:
clia[illegible] adscripta et vsufructuaria non hereditaria sunt oportet Epōs animad:
uer[illegible] ne quid per alicuius negligentis et dissoluti sp̄ualis possessoris incu:
riam [illegible] cclæ bonis detrahatur. Proinde Epi erit ad quem secularis de finib.
defe[illegible] t, vnum vel plures suo vbi partes de numero non conuenerint arbitrio
comi[illegible] arios sp̄uales viros designare, eisq; cognitionem finium committere.
secu[illegible] ris item qui iniuria affectum se esse dicit totidem commissarios secu:
lare[illegible] vtriuscunq; religionis professores deligere volet sibi deliget. Quos
auth[illegible] ate officij secularis pro more et consuetudine requiret. E diuerso
si a[illegible] sp̄ualium in finibus à vicino seculari facta iniuria fuerit ad officium
secu[illegible] re sp̄ualis confugiet, quod vnum vel plures [illegible] a vt de sp̄uali officio
scripti[illegible] est seculares commissarios designabit ad lo[illegible] differentiarum destinatos
sp[illegible] ram ab Epō loci ordinari suo [illegible] commissarios dari si:
bi p[illegible] labit. Qui ad loca finium venientes secun[illegible] leges et statuta Du:
cat[illegible] nostri Lituaniæ et non sc̄dm leges Canonicas cognoscant fines, regant
et d[illegible] limitent: signaque et scopulos metales circa talia fieri consuetos con:
stitu[illegible] t. Quæ cognitiō et dislimitatiō vt firma et rata semper quoties eam fi:
er[illegible] tingit fiat præsentibus decernimus. In casu verò differentiæ commissa:
rio[illegible] n nobisipsis supremum iudicium reseruamus vt pote qui vtriusq; sta:
tus [illegible] itum supremam cognitionem habemus. Significamus prætera
eod[illegible] præsentium tenore quoniam ab hominibus Ruthenis & Tartaris ditiō:
ne[illegible] ostras in hoc Ducatu magno incolentibus magna[illegible] fieri sp̄ualibus iniurias
acc[illegible] imus in eo, quod Rutheni & Tartari si quando vel à nobis vel à no:
s[illegible] eligionis hominibus possessiones quocunq; mo[illegible] lo acquirunt, decimas et
pre[illegible] entus, aliasq; dationes quæ à nobis alijsque n[illegible] stræ religionis hominibus
sp[illegible] alibus pendebantur, et si in alienum dominium non transissent pende:
re[illegible] ur, decimare & dare nolunt. velle nos vt hom[illegible] es omnes cuiuscunque
[illegible] ionis extiterint Lituani, Rutheni, Moschi, Tar[illegible] riue sint qui possessionu

dominia per ceſſum aut deceſſum contractum [illegible]
à nobis vel alijs nris ſubditis religionẽ nram profitẽ[illegible]
ſuſtineant in poſſeſſionibus acquiſitis vel acqrendis, quæ ſuſtin[illegible]
acquiſierunt aut acquiſituri ſunt. Præterea etiam vt pl[illegible]
ditionem ſpualium qualis in aliis et nris et externorũ domini[illegible]
ſumus vt Dñi Epi habeant poteſtatem matrimonia non licite [illegible]
approbata dirimendi & reſcindendi: ac parere nolentes in ang[illegible]
riſſe declarandi. Item volumus vt quicũqz isto vel alio nomin[illegible]
vltra annum ſuſtinere et contemnere auſus fuerit quicunqz il[illegible]
religionis ſuæ Ruthenici ritus in eum Dnus Paulus Epus Vil[illegible]
pro tempore exiſtentes Succeſſores eius brachium ſeculare à [illegible]
tendat. vigore lrarum à nobis illi ſuper eo datarum. Quodſi
loci aut perſonæ poſtulauerit, liceat illi noſtrum et officialium
implorare. Quocirca omnibus Palatinis et officialibus noſtris pr[illegible]
vt huiuſmodi neceſſitate obueniente quoties per Dnm Epum [illegible]
inſtigatorem requiſiti fuerint opem ei ſuam præſtent ſub grau[illegible]
Et qualiter quiſqis hanc noſtram voluntatem in pntibus [illegible]
nouerit, aut vt executa ſit non adiuuerit: eiqz contrauenie[illegible]
et mandato[illegible] nrorum contemptores ſumus habituri: in eumqz
et conſuetudi[illegible] [illegible]catus vel arbitrio noſtro ſumus [illegible]
rei perpetuo[illegible] in æuum duraturæ Sigillum noſtrum eſt appe[illegible]
Sabbato poſt feſtum Aſcenſionis Dni proximo. Anno eiuſd[illegible]
gentesimo quadrageſimo ſecundo. Pntibus Reuerẽn in Chr[illegible]
Vilnen. Georgio Luceorien. Venceſlao Mednicen Epis, nec no[illegible]
roſis. Joanne Hlebowicz Polocen. Staniſlao Gasthold N[illegible]
kloczkowicz Vitebscen Palatinis. Joanne Zabrzezinski [illegible]
Oscikowicz Incisore. Joanne Duce Dubrowicki Dapifero
Lithuaniæ et alijs quamplurimis dignitarijs et officialibu[illegible]
fidelibus dilectis.

[illegible] ſponsat Orig[illegible]

Joannes Domaniatts Jamsza
Canonicus et Procurator Vene-
rabilis Capituli Vilnensis
[illegible] S R M[illegible]

2a

Transumptum literarum libertationis ab
omni foro saeculari Sigismundi
Regis [illegible] Epo Vratisl. et Capitulo
[illegible] Anno 1542